

**Protokoll fra møte i Faggruppen for dyrehelse og dyrevelferd (dyrevern) i VKM fredag
21. april 2006 klokken 0930-1530**

Deltakere:

Fra Faggruppen for dyrehelse og dyrevelferd (dyrevern):

Wenche Farstad (møteleder), Bjarne O. Braastad, Knut E. Bøe, Kåre Fossum, Brit Hjeltnes, Tore Håstein, Jon-Erik Juell (tilstede fra klokken 10.00), Paul S. Valle og Rune Waagbø

Forfall:

Jon M. Arnemo

Fra Mattilsynet:

Bente Bergersen, tilstede under behandling av sak 1-4

Fra Universitetet i Bergen:

Sigurd Stefansson og Bjørgolfur Havardsson, tilstede under behandling av sak 1-4 (sak 4; kun tilstede for presentasjon av rapporten vedrørende produksjon av 0-årssmolt)

Fra sekretariatet til VKM:

Ingfrid Slaatto Næss, koordinator for FG8 (Ref.)

Forkortelser benyttet i protokollen:

FG8: Faggruppe dyrehelse og dyrevelferd (dyrevern)

FG1: Faggruppe for smittestoffer og hygiene

HK: Hovedkomité

MT: Mattilsynet

RV: Risikovurdering

VKM: Vitenskapskomiteen for mattrygghet

Forklaring til nummerering av dokumentene: ÅÅ/xNN-d

ÅÅ er tosifret årstall

x er nr. på faggruppen saken kommer fra (1-8, eller 0 for hovedkomiteen)

NN er fortløpende nummerering fra 1-99

d er nr på dokument i saker hvor det finnes flere enn ett dokument

Når en sak behandles i flere grupper følger samme saksnummer dokumentet, dvs. saksnummeret kommer fra den gruppen der saken først blir behandlet.

Sak 1: Velkommen, forfall og habilitet

Leder for faggruppen, Wenche Farstad, ønsket velkommen til møtet i Faggruppen for dyrehelse og dyrevelferd (dyrevern). Det ble foretatt en kort presentasjonsrunde av møtedeltagerne. Faggruppeleder informerte kort om hvordan VKM arbeider. Ingen av faggruppemedlemmene meldte seg inhabile for behandling av aktuelle saker på dagsorden. Jon M. Arnemo hadde meldt forfall.

Sak 2: Godkjenning av møteinnkallelse og dagsorden

Innkallelse og forslag til dagsorden for møtet ble godkjent uten endringer. Faggruppeleder oppsummerte kort protokollen fra forrige faggruppemøte, men det ble ikke ansett nødvendig å foreta en nærmere diskusjon av de enkelte sakene.

Sak 3: Saker fra møte i Hovedkomiteen

Faggruppeleder oppsummerte protokollen fra forrige møte i Hovedkomiteen som ble avholdt 14. februar. Store deler av dette møtet ble brukt til behandling av saken vedrørende helhetssyn på fisk. Faggruppeleder orienterte også kort om presseseminalet 28. mars som ble avholdt i forbindelse med offentliggjøring av denne vurderingen.

Sak 4: Saker som skal behandles på møtet***Produksjon av 0-årssmolt***

Forespørsel til Vitenskapskomiteen om risikovurdering av produksjon av 0-årssmolt (saknummer 05/807).

Som en oppfølging av dyrevelferdsmeldingen har Mattilsynet bedt Vitenskapskomiteen foreta en fiskevelferdsmessig risikovurdering av produksjon av 0-årssmolt. Det ble besluttet at Universitetet i Bergen skulle ha hovedansvar for utredningsarbeidet i samarbeid med andre miljøer. Frist for risikovurderingen er satt til 1. mai 2006.

Det ble en kort diskusjon av habilitetsspørsmål i forhold til prosjektleders interesser. Det ble slått fast at aktuell inhabilitetsproblematikk var diskutert og avklart med sekretariatet i forkant av oppstart med arbeidet. Sekretariatet tar med at utover det som står nedfelt i kontrakten, hadde det vært nyttig med bedre rutiner for innhenting av habilitetsopplysninger fra personer fra FoU-miljøer som skriver utredninger for VKM. Ingen av faggruppemedlemmene hadde innsigelser til habilitetsspørsmålet da det kom frem at det hadde vært åpenhet i forhold til aktuelle problemstillinger da kontrakten ble skrevet.

Sigurd Stefansson, prosjektleder for utredningsrapporten, holdt en presentasjon av rapporten der de viktigste momentene og hovedkonklusjonene ble gjennomgått. I etterkant av presentasjonen ble det stilt spørsmål fra faggruppemedlemmene og diskutert ulike problemstillinger som ble omhandlet i rapporten. Prosjektleder fikk innspill og kommentarer til rapporten, og prosjektgruppen vil komme med en et endelig utkast i løpet av uke 17.

Det ble foreslått at VKM bør lage en mal for form og innhold av slike utredningsrapporter, der det bl.a. presiseres hva slags faglig språklig nivå det skal være på rapportene.

Det ble også foreslått at VKM bør presisere at dataene som fremkommer i slike utredningsrapporter, skal brukes i vitenskapelige baserte risikovurderinger. VKM bør derfor be oppdragstakere beskrive hvordan de vurderer kvaliteten av kildene for data som brukes.

Det ble besluttet å søke om utsatt frist på denne risikovurderingen, slik at vurderingen kan sluttbehandles etter neste faggruppemøte som skal avholdes 15. mai.

Saker som har vært behandlet i faggruppen siden forrige møte

Avhorning og kastrering av kje og kalv

Forespørsel til Vitenskapskomiteen om risikovurdering - dyrevernmessige konsekvenser ved avhorning og kastrering av kje og kalv (saksnummer 05/806).

Som en oppfølging av dyrevelferdsmeldingen ba Mattilsynet Vitenskapskomiteen foreta en risikovurdering vedrørende dyrevernmessige konsekvenser relatert til ulike metoder for avhorning og kastrering av kje og kalv. Det ble besluttet å oppnevne en *ad hoc*-gruppe bestående av 6 relevante eksperter (dato for oppnevning var 22. august 2005). Jon M. Arnemo fra faggruppen ledet arbeidet. *Ad hoc*-gruppen utarbeidet en rapport som utgjorde bakgrunnsgrunnlaget for en samlet risikovurdering fra FG8. Risikovurderingen ble levert 1. februar 2006.

Faggruppeleder etterlyste tilbakemelding fra MT om risikohåndtering og hvilke tiltak som er satt i verks etter denne risikovurderingen. Sekretariatet skal følge opp saken.

Status for øvrige saker i faggruppen

Salmonella i fôr

Forespørsel til Vitenskapskomiteen om risikovurdering -salmonellabakterier i fôrmidler av vegetabilsk opprinnelse i forhold til animalske fôrmidler og bruk i fiskefôr og fôr til landdyr (saksnummer 04/104).

Mattilsynet ønsker å evaluere forvaltningen og sikre enhetlig og helhetlig forvaltning av salmonellaproblematikk i tilknytning til fôrproduksjon. På bakgrunn av dette har Mattilsynet bedt om en risikovurdering knyttet til salmonellaproblematikk i fôrmidler.

Det er besluttet å oppnevne en *ad hoc*-gruppe som skal lage en rapport som bakgrunn for en risikovurdering med bl.a. representanter fra FG1 og FG8 (dato for oppnevning var 14. oktober 2005). FG1 har allerede gjort et selvinitiert arbeid på salmonella i fiskefôr, og det er blitt diskutert hvordan dette arbeidet kan inngå i en ny vurdering som også skal inkludere problemstillinger vedrørende salmonella i landdyrfôr. Kåre Fossum fra faggruppe 8 er utnevnt som faggruppens representant i *ad hoc*-gruppen. Faggruppeleder og Kåre Fossum orienterte om status for vurderingen og om videre fremdrift i arbeidet. Det er avholdt tre møter i arbeidsgruppen. Vurderingen skal på høring i Faggruppe 8 (sannsynligvis i uke 17 eller 18), men skal utgå fra Faggruppe 1. Frist for vurderingen er utsatt til medio mai 2006.

Faggruppeleder berømmet arbeidet så langt i *ad hoc*-gruppen og for god struktur og faglig innhold i foreløpige utkast av vurderingen.

Import av tropiske reker fra Hawaii

Forespørsel til Vitenskapskomiteen om risikovurdering av import av tropiske reker fra Hawaii (saksnummer 05/805).

Faggruppen har nedsatt en *ad hoc*-gruppe som skal utrede problemstillingene vedrørende import av tropiske reker fra Hawaii. *Ad hoc*-gruppen består av Tore Håstein, Brit Hjeltnes, Paul S. Valle (medlemmer av faggruppe 8) samt Helga Høgåsen fra Veterinærinstituttet. *Ad hoc*-gruppen ledes av Tore Håstein fra faggruppen. Frist på oppdraget er satt til utløpet av mai 2006. Overholdelse av tidsfristen for VKM forutsatte at Shrimp Genetics leverte opplysningene som ble etterspurt i pkt 1 i oppdragsbrevet fra Mattilsynet, innen utgangen av 2005. Tilleggsinformasjon ble ikke innhentet og levert VKM før i slutten av april slik at fristen må forskyves tilsvarende forsinkelser i saksgang.

Tore Håstein gav en bred orientering om status i saken og presenterte hovedoverskrifter og innhold i rapporten. Første utkast av rapporten antas å være ferdig innen utgangen av juni. Sekretariatet vil søke Mattilsynet om utsettelse til 15. september.

Hvitt fosfor

Forespørsel til Vitenskapskomiteen om risikovurdering av konsekvenser av restmengder av hvitt fosfor (saksnummer 06/504).

Hvitt fosfor brukes av Forsvaret i norske skytefelt. Stoffet er akutt og kronisk giftig og det har vist seg at rester av uomsatt hvitt fosfor kan bli liggende igjen i skytefeltet i lengre tid, spesielt i tilknytning til vann og våtmark.

SFT ba Forsvaret i 2003 kartlegge hvor og hvor mye hvitt fosfor som er benyttet i Forsvarets skytefelt. På grunnlag av denne rapporten tok Forsvarsbygg og Fylkesmannen i Troms initiativ til å etablere et prosjekt med sikte på å undersøke eventuelle miljøeffekter knyttet til bruken av hvitt fosfor i skytefeltene Mauken, Blåtind og Setermoen. Norsk institutt for vannforskning (NIVA) og Forsvarets forskningsinstitutt (FFI) har vært underleverandører til denne rapporten som kom i januar 2006. På bakgrunn av disse rapportene ser Mattilsynet behov for å undersøke konsekvensene av restmengder av hvitt fosfor nærmere. I oppdraget til VKM ber Mattilsynet om at både aspekter i tilknytning til mattrygghet, drikkevann og dyrehelse skal vurderes.

Faggruppeleder og sekretariatet orienterte kort om status for saken. Saken behandles i Faggruppene 4, 5 og 8 og skal utgå fra Hovedkomiteen. Det er avholdt tre møter i *ad hoc*-gruppen, og saken har frist 15. juni. Rapporten fra *ad hoc*-gruppen skal på høring til involverte faggrupper og skal behandles på faggruppemøte i FG8 15. mai.

Sak 5: Oppfølging av saker fra forrige møte i faggruppen

Ingen saker var satt opp på agendaen som oppfølging fra forrige møte i faggruppen.

Sak 6: Orientering fra ad hoc-grupper/undergrupper eller lignende

Ingen saker var satt opp under dette punktet på agendaen.

Sak 7: Saker til hovedkomiteen

Ingen saker var satt opp til diskusjon under dette punktet på agendaen.

Sak 8: Møter o.a. av felles interesse

Brit Hjeltnes orienterte kort om Havbrukskonferansen som ble avholdt i Bergen 29.-31. mars 2006 i regi av Norges forskningsråd. Konferansen markerte avslutning av forskningsprogrammet HAVBRUK-Produksjon av akvatiske organismer (2000-2005). Rune Waagbø refererte til sluttrapport fra dette prosjektet, og sekretariatet tar kontakt med Norges forskningsråd for å få tilsendt eksemplarer av rapporten. Konferansen var også oppstartskonferanse for det store programmet HAVBRUK-En næring i vekst (2006-2015).

Jon-Erik Juell og Bjarne O. Braastad informerte om nytt fra Fiskeriforskning; "Welfare in farmed fish" editert av Børge Damsgård, Jon-Erik Juell og Bjarne O. Braastad. Dette er en rapport fra et strategisk instituttprogram med Fiskeriforskning, Havforskningsinstituttet og Universitetet for miljø- og biovitenskap, finansiert av Norges forskningsråd. Jon-Erik Juell informerte også om Europarådets anbefalinger for fisk. Sekretariatet skal distribuere linker til disse nettstedene til faggruppemedlemmene.

Sak 9: Nytt fra sekretariatet

Brit Hjeltnes orienterte kort om status for ILA-saken. MT har ikke kommet med noen offentlig bestilling vedrørende denne saken enda og VKM avventer denne før effektivering av oppnevning av ekspertgruppe. Sekretariatet tar kontakt med MT på nytt og prøver å få en avklaring i forhold til denne saken.

Sekretariatet informerte om møte mellom VKM og berørte parter som ble avholdt 5. april 2006. Representanter fra bransje, næring og forvaltning var representert. Sekretariatet informerte også kort om budsjettet for VKM og FG8 for 2006.

Det ble foreslått å sette i gang med en selvinitiert risikovurdering i løpet av 2006, og mulige forslag skal diskuteres på faggruppemøtet 15. mai.

Sak 10: Nye møtedatoer

Neste faggruppemøte blir mandag 15. mai 2006, klokken 1000-1400 i Oslo.

Sak 11: Eventuelt

Faggruppeleder informerte om referatet fra kollokvium i dyrehelse og dyrevelferd i Parma i desember 2005 som er sendt på høring til deltagere på kollokviet. Faggruppeleder sender ut dokumentet til faggruppens medlemmer sammen med vedtak om bruk av eksponeringsmodellverktøy fra Hovedkomiteen.

Faggruppeleder orienterte også kort om nye risikovurderinger/opinions fra EFSA angående dyrehelse og dyrevelferd;

- Velferdaspekter rundt bedøving og avlivning av hjort, geit, kanin, struts, ender, gås og vaktel i kommersielt oppdrett.
- Bekjemping av Munn- og klauvsyke i EU.
- Definisjon av BoHV-1 fritt individ og besetning - og prosedyre for å verifisere og opprettholde denne status.

Faggruppeleder orienterte videre om bl.a. fugleinfluensa, klassisk svinepest, TSE-testregimer hos sau og geit og mulige tilfeller av BSE hos sau i EU.